GIDS VOOR DAKLOZEN

IN SAMENWERKING MET HET GEMEENSCHAPPELIJK DAKLOZENFRONT

V.U.: POD Maatschappelijke Integratie
Kruidtuinlaan 50 bus 165
1000 Brussel
www.mi-is.be

.be

POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE
BETER SAMEN LEVEN
SPP INTÉGRATION SOCIALE
MIEUX VIVRE ENSEMBLE

Inhoudstafel

Wie is dakloos?..... P5

Volgens de wet heeft iedereen recht op
degelijke voeding, verzorging en onderdak..... P7

Regel 1
Recht op dringende medische hulp.....P10

Regel 2
Het is belangrijk dat je in orde bent met een ziekenfonds!
Hoe kan je je in orde stellen?.....P11

Regel 3
Je hebt recht op materiële en/of financiële hulp.
Wat kan het OCMW allemaal voor jou doen?.....P12

Regel 4
Wijst het OCMW jouw aanvraag af,
kan je kosteloos in beroep gaan.....P30

Regel 5
Je hebt er alle belang bij om een officieel adres te
hebben: hoofdverblijfplaats of referentieadres.....P32

Adressen.....P36

INFORMATIE VOOR MENSEN DIE GEEN HUIS MEER HEBBEN, SLECHTS EEN VOORLOPIG ONDERKOMEN HEBBEN OF VREZEN HUN HUIS KWIJT TE RAKEN

Mevrouw, Mijnheer,

Deze handige, beknopte infogids is opgesteld voor mensen die dakloos zijn of die vrezen dakloos te worden. Als u zich in deze situatie bevindt, dan moet u meer dan ooit weten welke rechten u kan laten gelden om een betere toekomst mogelijk te maken. Deze gids is een vernieuwde versie en bevat de meest recente informatie over zaken waarop u recht heeft en bij welke dienst u daarvoor terecht kan.

De overheidsdienst POD Maatschappelijke Integratie heeft deze gids gemaakt in samenwerking met het Gemeenschappelijk Daklozenfront. De vrijwilligers van het daklozenfront kennen de moeilijkheden die daklozen ondervinden zeer goed. Uit ervaring en uit gesprekken met daklozen weten zij welke informatie van kapitaal belang is voor iemand die er bovenop wil komen en die haar of zijn waardigheid wil terugvinden.

Ons land focust daarbij op daklozen en de strijd tegen discriminatie op het vlak van huisvesting. De meest kwetsbare groepen zoals alleenstaande moeders en minderjarigen moeten daarbij onze bijzondere aandacht krijgen.

Op initiatief van de Minister voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding

Deze daklozengids bevat maatregelen die van kracht zijn vanaf 1 januari 2023.

Deze gids kan gratis verkregen worden in elk OCMW en verscheidene sociale organisaties of instellingen. Hij kan eveneens besteld worden bij de POD Maatschappelijke Integratie (stuur een mail naar de FrontOffice via vraag@mi-is.be of bel het nummer 02/508 85 85).

WIE IS DAKLOOS?

Volgens de wetgeving is een dakloze:

de persoon die niet over een eigen woongelegenheid beschikt, die niet de middelen heeft om daar op eigen krachten voor te zorgen en daardoor geen verblijfplaats heeft, of die tijdelijk in een tehuis verblijft in afwachting dat hem een eigen woongelegenheid ter beschikking wordt gesteld.'

Deze definitie verwijst naar 2 verschillende hypothesen:

Zo verwijzen we naar de personen die op straat slapen of in openbare gebouwen die geen woning zijn, (stations, enz.) alsook naar de personen die voorlopig door een particulier worden opgevangen om ze tijdelijk en kortstondig te helpen in afwachting dat ze over een woning beschikken. Deze personen hebben geen verblijfplaats in de zin van de voormelde definitie van een dakloze.

Vervolgens moet in deze definitie een tehuis begrepen worden als iedere inrichting of instelling waar noodlijdende personen worden opgevangen door hun tijdelijk onderdak en een begeleiding aan te bieden.

Bijgevolg wordt een persoon die tijdelijk bij een particulier wordt gehuisvest en binnen de bovenstaande definitie valt, nog steeds als dakloos beschouwd.

Daarentegen, als een persoon die dakloos is, permanent bij iemand gaat wonen, dan verliest hij of zij zijn of haar hoedanigheid van dakloze. Samenwonen wordt hier aanzien het feit dat mensen onder hetzelfde dak wonen en voornamelijk samen huishoudelijke zaken regelen.

Dak- en thuisloosheid geeft niet automatisch recht op het leefloon: aan alle voorwaarden die in deze gids worden gesteld, moet worden voldaan (bv. niet over voldoende middelen beschikken en legaal in België verblijven). In elk geval is het OCMW de plaats waar je hulp en advies kan vinden..

VOLGENS DE WET HEEFT IEDEREEN RECHT OP DEGELIJKE VOEDING, VERZORGING EN ONDERDAK

Bevind je je in één van de volgende situaties?

→ *Je hebt geen eigen private woning*
→ *Je woont tijdelijk bij vrienden*
→ *Je verliet een instelling of gevangenis en weet niet waarheen*
→ *Je logeert in een opvangtehuis of gemeenschapshuis*
→ *Je kraakt leegstaande huizen om er te slapen*
→ *Je overnacht in het station*
→ *Je leeft en slaapt op straat*
→ *Je beschikt niet over voldoende bestaansmiddelen om zelf een oplossing uit te werken*
→ *Je partner laat je niet meer binnen in je huis*
→ *Je werd op een illegale manier uit je woning verdreven*

De rechten van een dakloze

Je hebt geen woonst meer. Geen dak boven je hoofd. Vroeg of laat kan dat iedereen, zelfs bij mensen die werken, overkomen. Het OCMW is verplicht om personen in jouw situatie te helpen.

Dit is geen aalmoes maar een basisrecht! Daarom is er in elke Belgische gemeente een OCMW.

Je kan er aankloppen voor:

- *Dringende medische hulp (doktersbezoek, onderzoek, verzorging, geneesmiddelen, ...)*
- *Maatschappelijke dienstverlening, al dan niet financieel*
- *Steun, raad, aanmoediging*
- *Een referentieadres, zelfs wanneer je nog niet geschrapt bent bij de vroegere gemeente. Het OCMW zal het nodige doen om je te laten schrappen van het register van de vroegere gemeente en zal vervolgens aan huidige de gemeente vragen om jou in te schrijven. Dit adres is geldt eveneens wanneer je werkzoekende of werkende bent.*
- *Een installatiepremie voor uw woning*
- *Hulp om jouw schulden te regelen.*

Als u aan de voorwaarden voldoet, kan je een leefloon ontvangen. Dit is een bedrag dat aan jou wordt toegekend zodat je in jouw levensonderhoud kan voorzien.

Het OCMW zal je ondersteunen met een reeks doelstellingen om je uit jouw moeilijke situatie te helpen. Deze doelstellingen zijn vastgelegd in een document dat het Geindividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI) wordt genoemd en waarin ook de engagementen

van het OCMW ten aanzien van jou worden opgenomen.

Opmerking

Bij elke aanvraag heb je het recht om begeleid te worden en een ontvangstbewijs te krijgen. En indien deze hulp geweigerd wordt, moet de beslissing schriftelijk worden meegedeeld, met de gedetailleerde motivering.

Regel 1

Recht op dringende medische hulp

In België is het recht op dringende medische hulp gegarandeerd, ongeacht de verblijfsstatus of de administratieve situatie van de persoon.

Dit recht geldt zelfs als:

→ *Je geen officiële woonplaats hebt,*
→ *Je niet in orde bent met het ziekenfonds of met de administratie,*
→ *Je kandidaat-vluchteling bent die een definitief bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten.*
→ *Je op straat leeft*

In het geval dat je medische zorgen nodig hebt, moet je eerst en vooral contact opnemen met het OCMW. Het OCMW zal dan een sociaal onderzoek doen en beslissen welke hulp het beste bij jouw noden aansluit. Het OCMW geeft je dan ook een medische kaart af als je niet in orde bent met de mutualiteit.

Als in uitzonderlijke omstandigheden de medische zorgen niet kunnen worden uitgesteld omdat het dringend is, kan je direct naar het ziekenhuis of een dokter gaan om je te laten verzorgen. Je moet daarna altijd contact opnemen met het OCMW zodat er een sociaal onderzoek kan worden gedaan om een dossier samen te stellen.

Regel 2

Het is belangrijk dat je in orde bent met een ziekenfonds! Hoe kan je je in orde stellen?

Om terugbetaling te krijgen van medische kosten, moet je aangesloten zijn bij een ziekenfonds of bij de HZIV (Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering: 02/229 35 00, www.caami-hziv.fgov.be). Heb je nooit bijdragen betaald of ben je niet meer in orde, dan moet je eerst je situatie in orde brengen. Je kan je hierbij laten helpen door het OCMW.

Leef je van een bedrag dat gelijk is aan of lager ligt dan het leefloon, dan hoef je geen achterstallige bijdragen meer te betalen. Het ziekenfonds zal je gratis aansluiten. Je krijgt onmiddellijk het recht op de terugbetaling van je medische kosten.

! Opgelet

Om aan te sluiten bij een ziekenfonds heb je een adres nodig. Een referentieadres volstaat (zie verder).

Regel 3

Heb je recht op het leefloon?

Ja, als je aan alle hieronder opgesomde voorwaarden voldoet:

1.Verblijfsvoorwaarde
Je verblijft gewoonlijk en werkelijk in België. Het OCMW kan niet eisen dat je een huurcontract of een adres hebt.

2. Leeftijdsvoorwaarde

Je bent ofwel:

→ *minstens 18 jaar oud;*
→ *jonger dan 18 jaar, maar:*
- *je bent ontvoogd door het huwelijk;*
- *je bent zwanger;*
- *je hebt kinderen ten laste.*

3. Nationaliteitsvoorwaarde

Je bent ofwel:

→ *Belg;*
→ *staatloos;*
→ *een erkend vluchteling;*
→ *als vreemdeling ingeschreven in het bevolkingsregister*
→ *mede-burger van de Europese Unie.*

4. Inkomensvoorwaarde
Je hebt geen inkomen of een inkomen dat lager is dan het leefloon. In het laatste geval past het OCMW enkel het verschil bij. Het OCMW zal via de Kruispuntbank van

de Sociale Zekerheid uw inkomen vaststellen. Om het onderzoek te kunnen uitvoeren, moet het OCMW een algemeen overzicht van jouw situatie hebben om je op een uitgebreide manier te kunnen helpen. Het onderzoek naar jouw behoeften moet wel worden uitgevoerd met respect voor jouw privacy. Een begunstigde van het recht op maatschappelijke integratie heeft geen wettelijke verplichting om zijn maandelijkse uitgaven aan het OCMW voor te leggen en te verantwoorden.

Voorbeeld:

Het inkomen dat een alleenstaande verdient met uitzendarbeid is in sommige maanden lager dan het bedrag van het leefloon. Het OCMW past die maanden het verschil bij.

Je behoudt het recht op het leefloon, ook wanneer je door vrienden wordt geholpen of wanneer je in een opvangtehuis bent opgenomen. Deze instelling kan dan wel een tegemoetkoming in de verblijfskosten vragen.

5. Je bent bereid te werken

Deze voorwaarde geldt tenzij je gezondheid en je specifieke situatie het je niet zouden toelaten te werken.

6. Je moet je rechten laten gelden op uitkeringen

die je kan genieten op basis van de Belgische of buitenlandse sociale wetgeving.

Het Geïndividualiseerd project voor Maatschappelijke Integratie, kortweg het GPMI.

Het OCMW zal voor jou een geïndividualiseerd project opzetten met als doel om je te helpen om jouw moeilijke situatie te geraken. Dit project is te vinden in een schriftelijk document met de naam Geïnvidualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI). Dit project is bedoeld als een stap-voor-stap beschrijving van wat beide partijen (jij en het OCMW) willen en zullen doen om jou te helpen om deze situatie van dakloosheid te verlaten.

De uitvoering van een dergelijk project is verplicht:

- *Als je jonger bent dan 25 jaar,*
- *Ben je 25 jaar of ouder, dan ben je ook verplicht op voorwaarde dat je in de laatste 3 maanden geen recht op maatschappelijke integratie heeft genoten*
- *Als een van beide partijen (jij of het OCMW) er naar vraagt.*

Dit sociaal instrument is een project op maat, dat wordt opgesteld door middel van een onderhandeling met jou, en met als doel jouw recht op maatschappelijke integratie te realiseren. Als jouw gezondheid of jouw situatie dit niet toelaat, kan je daarvan worden vrijgesteld. Voordat je jouw contract ondertekent, kan je vragen om een bedenktijd van 5 dagen.

Opgelet

Om het sociaal onderzoek uit te voeren, moet het OCMW in staat zijn om over de nodige elementen voor dit maatschappelijk werk te beschikken om jouw behoeften vast te stellen. De gevraagde documenten moeten het OCMW in staat kunnen stellen de 6 bovengenoemde voorwaarden te verifiëren.

Op welk bedrag het ik recht?

Er zijn 3 categoriën: samenwonend, alleenstaande en een persoon met een kind te laste. Het toegekende bedrag is afhankelijk van de feitelijke situatie waarin je je bevindt. Als je als dakloze wordt erkend en een GPMI hebt afgesloten, dan heb je recht op het bedrag als alleenstaande, zelfs als je samenwoont met iemand anders.

Je hebt recht op materiële en/of financiële hulp. Wat kan het OCMW allemaal voor jou doen?

Het OCMW kan je op verschillende manieren helpen. Wanneer je aan alle voorwaarden voldoet, heb je recht op het leefloon. Maar ook als je geen leefloon krijgt, zal het OCMW altijd nagaan of en hoe het je toch verder kan helpen. Dit heet dan maatschappelijke dienstverlening. Het OCMW zal dan een sociaal onderzoek doen. Elk OCMW kan zelf beslissen welke vorm van hulp zij het meest geschikt vindt, binnen de mogelijkheden die het heeft.

Voorbeelden:

Je hebt geen recht op een leefloon omdat je niet aan de voorwaarden voldoet. Het OCMW kan je andere financiële hulp geven.

Je hebt te weinig geld om eten te kopen, maar toch heb je geen recht op het leefloon. Misschien beslist het OCMW je voedselbonnen te geven.

Je bent uit je huurwoning gezet en je vindt niet meteen een andere woning. Het OCMW kan proberen je tijdelijk een onderkomen te verschaffen.

Als je in België bent als toerist mag het OCMW je niet verder helpen.

Gevangenen en ex-gevangenen

→ *Wanneer men zich in de gevangenis bevindt of een gevangenisstraf onder een soortgelijk regime uitzit (met verlof of penitentiair verlof, in semi-vrijheid of beperkte detentie, onder elektronisch toezicht (enkelband)), wordt de betaling van het leefloon opgeschort. Anderzijds heeft de betrokkene recht op maatschappelijke hulp.*

→ *De volgende situaties worden gelijkgesteld aan een verblijf in een gevangenis:*

- *uitgangspermissie of penitentiair verlof*
- *halve vrijheid, beperkte hechtenis of weekendarrest*
- *elektronisch toezicht (enkelband).*

→ *Na het verblijf in de gevangenis kan je je, indien nodig, opnieuw richten tot het OCMW van de gemeente waar je voor je hoofdverblijfplaats was ingeschreven op het ogenblik dat je in de gevangenis bent beland OF indien je voor je hoofdverblijfplaats niet was ingeschreven in een gemeente vóór je opsluiting, kan je je richten tot het OCMW van de gemeente waar je je bevindt.*

→ *Na het verblijf in de gevangenis wordt het leefloon opnieuw uitbetaald als je aan de wettelijke voorwaarden voldoet. Dit is ook het geval bij een voorlopige of voorwaardelijke invrijheidsstelling.*

→ *Je kan het leefloon aanvragen voor de periode dat je in voorlopige hechtenis verbleef, maar enkel als*

- *je door de rechter vrijgesproken werd en er geen beroep meer mogelijk is;*
- *je geen recht hebt op een schadevergoeding van de Minister van Justitie.*

Verschil tussen leefloon en maatschappelijke dienstverlening

LEEFLOON	MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING
Altijd een geldbedrag	*Het kan gaan om:* → *financiële steun (voorschotten op werkloosheidsuitkeringen, kinderbijslag, pensioenen, enz.);* → *hulp in natura (voedsel, woning, verwarming, enz.);* → *een aanvraag om een referentieadres;* → *andere hulp (huurwaarborg, medische hulp, budgettaire of psychologische begeleiding, enz.).* Zelfs een gerechtigde op het leefloon kan maatschappelijke dienstverlening vragen

LEEFLOON	MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING
De wet bepaalt hoeveel geld je iedere maand kan krijgen: 1. Je leeft samen, het maximumbedrag is € 809,42 We spreken over samenwonen indien je onder hetzelfde dak woont met één of meerdere andere personen waarmee je jouw huishouden gemeenschappelijk regelt. Wanneer je als dakloze wordt erkend en een GPMI hebt afgesloten, heb je recht op het bedrag als alleenstaande, zelfs als je met iemand samenwoont. 2. Je leeft alleen, zelfs op straat. Het maximumbedrag is € 1.214,13. 3. Je hebt een gezin ten laste met minstens één minderjarig ongehuwd kind. Het maximumbedrag is € 1.640,83 per maand. Deze bedragen worden geïndexeerd en kunnen dus veranderen. Het gaat hier om de bedragen op 1 januari 2023.	**Het OCMW beslist zelf over het soort dienstverlening** (voedsel, woning, enz.). De hulp is beperkt tot wat echt nodig is. Voorbeelden: je ontvangt maandelijks een bepaald bedrag dat al iets hoger is dan het leefloon, maar je hebt hoge medische kosten die je niet kan betalen. Het OCMW kan eventueel bijpassen. Indien het leefloon of het pensioen dat je ontvangt niet volstaat om menswaardig te leven, dan kan je eventueel aanvullende steun krijgen.

Je bent: → *minstens 18 jaar oud,* → *jonger dan 18 jaar en:* • *je bent ontvoogd door het huwelijk;* • *je bent zwanger;* • *je hebt kinderen ten laste;*	Je leeftijd speelt geen enkele rol.

LEEFLOON	MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING
Het OCMW doet een sociaal onderzoek. Het gaat gewoon na of je het geld nodig hebt. Je moet alle nodige inlichtingen geven.	Het OCMW kan een sociaal onderzoek doen. Het gaat gewoon na of je de hulp nodig heeft. Je moet alle nodige inlichtingen geven.
Het leefloon wordt in principe voor onbeperkte duur toegekend. Het OCMW gaat ten minste een maal per jaar na of je situatie niet veranderd is (bijkomend inkomen, gaan samenwonen, ...). Indien je situatie verandert, moet je het OCMW daarvan onmiddellijk in kennis stellen.	De maatschappelijke dienstverlening kan voor een bepaalde duur (specifieke, financiële of andere hulp) of voor onbepaalde duur (bijv. financiële steun die overeenstemt met het leefloon) worden toegekend. Het OCMW kan op elk moment nagaan of je toestand niet veranderd is en of je de hulp nog nodig hebt.

Het OCMW kan soms het leefloon terug vorderen, bijvoorbeeld wanneer je valse verklaringen hebt afgelegd om het leefloon te ontvangen of als achteraf blijkt dat je toch recht had op andere inkomsten.

De maatschappelijke dienstverlening kan soms worden teruggevorderd. Het OCMW kan je daarover meer inlichtingen geven.

Recht op een installatiepremie bij herhuisvesting

Je hebt recht op een installatiepremie indien je aan de drie volgende voorwaarden voldoet:

1ste voorwaarde:

Je ontvangt een (aanvullend) leefloon of een ander vervangingsinkomen van de sociale zekerheid zoals een werkloosheidsvergoeding of een invaliditeitsuitkering. Als je werkt, moet je inkomen lager zijn dan het leefloon vermeerderd met 10 %.

2de voorwaarde:

Je hebt een woning gevonden (je bent dus niet langer dakloos).

→ *dakloos zijn = je woont op straat, in een kraakpand, in een opvangtehuis, bij iemand die je voorlopig opvangt, in een gemeenschap voor daklozen;*

→ *een woning vinden = een kamer of een appartement huren of mogen gebruiken als hoofdverblijfplaats, waarin je alleen woont of samen met personen die je vrij hebt gekozen.*

3de voorwaarde:

Je hebt nog nooit een installatiepremie ontvangen.

Als je campingbewoner bent hebben enkel de leefloners recht op een installatiepremie.

Campingbewoner zijn = je woont permanent op een kampeerterrein of in een residentieel park dat normaal gezien enkel voor toerisme mag gebruikt worden. Het kan gaan om een privéterrein of een gemeentelijk terrein, om een terrein dat je huurt of dat je bezit, om een caravan of een chalet waarin je gratis woont of die/dat je bezit;

❗ Opmerking

Zelfs wanneer je een voorschot op de huurwaarborg hebt gekregen, kan je aan het OCMW een installatiepremie vragen. Het zijn twee totaal verschillende zaken.
Het OCMW kan je niet verplichten om de installatiepremie te gebruiken als huurwaarborg.
De installatiepremie moet je aanvragen bij het OCMW van de gemeente waar de woning gelegen is. Je kan de premie enkel krijgen als je werkelijk in de woning woont.

Tot welk OCMW moet je je richten?

Er is een OCMW in elke Belgische gemeente. Je moet je aanvraag indienen bij het OCMW van de gemeente waar je in de praktijk verblijft, zelfs al heb je er geen persoonlijke woning. Meestal zal men je daar kunnen helpen.

- *Indien je een referentieadres aanvraagt en nog niet werd geschrapt uit het bevolkingsregister in de laatste gemeente waar je verbleef, kan je het OCMW van je nieuwe gemeente vragen dit voor je te doen. Het is de taak van het OCMW van de nieuwe gemeente om dit te doen. In afwachting moet het OCMW van de gemeente waar je de aanvraag hebt ingediend je helpen.*
- *Indien dit OCMW zich onbevoegd verklaart, moet het je aanvraag binnen de 5 dagen doorzenden naar het OCMW dat wel bevoegd is. Men moet dit schriftelijk aan je meedelen en de reden geven waarom men denkt niet bevoegd te zijn. Zolang je aanvraag niet is doorgestuurd en men je de reden hiervoor niet heeft meegedeeld blijft het eerste OCMW verplicht om je aanvraag te behandelen.*
- *Als het tweede OCMW zich ook onbevoegd verklaart, moet het dit onmiddellijk aan de federale administratie melden. Zij beslist dan binnen de 5 dagen welk OCMW bevoegd is en je dus verder moet helpen.*

Hoe moet je je aanvraag doen bij het OCMW?

- *Je gaat best zelf naar het OCMW. Als je dat wilt, dan mag je je laten vergezellen door de persoon van je keuze. Bij de receptie moet je worden doorverwezen naar een maatschappelijk werker, hetzij rechtstreeks bij de sociale permanentie, hetzij door het maken van een afspraak.*

→ *Je legt je situatie uit aan de maatschappelijk werker van het OCMW. Die moet je inlichtingen geven over al je rechten en plichten. De maatschappelijk werker moet jouw aanvraag registreren. Deze zal worden voorgelegd aan de Raad, die een besluit zal nemen op basis van de elementen van het sociaal onderzoek die jouw situatie omvat. Je kan nog geen mondeling antwoord krijgen op het moment van je aanvraag.*

Voorbeeld

Je vraagt om voedsel, maar je hebt in feite recht op het leefloon omdat je aan alle voorwaarden voldoet. Het leefloon moet je dan worden toegekend, ook al heb je daar niet duidelijk naar gevraagd.

→ *Indien je dringende materiële hulp nodig hebt, dan kan alleen de voorzitter van het OCMW je onmiddellijk helpen. In dat geval zal de maatschappelijk werker contact opnemen met de voorzitter of je vertellen waar, hoe en wanneer je hem kan bereiken. Normaal moet je een afspraak maken, maar om tijd te winnen kan je ook vragen om een afgevaardigde van de voorzitter te ontmoeten.*

Opmerking

Het is belangrijk dat je het OCMW niet verlaat zonder "ontvangstbewijs" van je aanvraag.

Met dit document kan je later bewijzen op welke datum je je aanvraag hebt gedaan. Bewaar dit document goed, zelfs als je de boodschap krijgt dat je geen recht hebt op hulp. Het is immers niet aan de maatschappelijk werker om hierover te oordelen. Hij of zij moet je vraag ALTIJD aan de Raad voorleggen.

→ *Indien je je ontvangstbewijs niet ontvangt, stuur je een aangetekende brief gericht aan het OCMW, die je ondertekent: "bij deze bevestig ik dat ik aanwezig was tijdens het spreekuur op . . / . . / . . om er …….... (het leefloon, een ander soort hulp) aan te vragen."*

→ *Je kan de brief ook afgeven op het OCMW en met vermelding van de datum laten aftekenen voor ontvangst. Waarom is een ontvangstbewijs met datum zo belangrijk? Omdat de hulp je zal worden toegekend vanaf de datum van de aanvraag. Ook wanneer de hulp je eerst wordt geweigerd en je deze hulp later toch krijgt nadat je in beroep bent gegaan.*

Je hebt ook het recht om gehoord te worden door de Raad voor maatschappelijk welzijn. Hiervoor moet je de aanvraag bij voorkeur schriftelijk indienen en wachten op de uitnodiging van het OCMW dat je de datum, het uur en de plaats van de ontmoeting zal meedelen.

Wat gebeurt er na een aanvraag bij het OCMW?

- Een maatschappelijk werker van het OCMW zal een sociaal onderzoek instellen om na te gaan of je recht hebt op het leefloon of op andere hulp.
- De maatschappelijk werker stelt een dossier op. Op basis van dit dossier zal de Raad voor Maatschappelijk Welzijn een beslissing nemen.
- Zowel voor het leefloon als voor de maatschappelijke dienstverlening kan je vragen om het dossier te mogen inkijken.
- Voor een aanvraag voor het leefloon heb je het recht om gehoord te worden door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn vooraleer de beslissing over jouw aanvraag wordt genomen. Je kan je laten bijstaan of vertegenwoordigen als je dit schriftelijk gevraagd hebt. Dit recht is niet voorzien voor een aanvraag om maatschappelijke dienstverlening, maar je mag het altijd vragen.
- Binnen de 30 kalenderdagen vanaf de dag waarop jouw aanvraag werd ingediend, moet de Raad voor Maatschappelijk Welzijn een beslissing nemen.
- Is de beslissing genomen, dan moet het OCMW je binnen de 8 dagen iets laten weten. Dit gebeurt met een brief, die aangetekend wordt opgestuurd of die jou wordt overhandigd. In beide gevallen moet je dan het ontvangstbewijs ondertekenen. Als je niet over een geldige identiteitskaart beschikt (Daklozen), dan kan u ook geen aangetekend schrijven ontvangen, doch kan u bij

het OCMW een kopie bekomen van de brief.

- Het OCMW kan je aanvraag goedkeuren, maar ook weigeren of je een andere vorm van hulp toekennen die zij meer geschikt achten. Bij een weigering van je aanvraag moet het OCMW duidelijk de redenen schriftelijk vermelden waarom je geen recht hebt op het leefloon of op maatschappelijke hulp.
- Wanneer je het niet eens bent met de redenen van die weigering, of als er helemaal geen redenen vermeld worden, dan kan je tegen de beslissing van het OCMW in beroep gaan bij de arbeidsrechtbank. Daar wordt je aanvraag dan helemaal opnieuw onderzocht (zie verder).
- Zelfs wanneer een aanvraag werd geweigerd, mag je altijd een nieuwe aanvraag indienen, door nieuwe elementen aan te brengen.

Regel 4

Wijst het OCMW jouw aanvraag af, kan je kosteloos in beroep gaan.

Je kan kosteloos in beroep gaan wanneer het OCMW:

→ *een beslissing neemt waarmee je niet akkoord gaat,*
→ *geen enkele beslissing neemt.*

Het beroep moet ingesteld worden bij de arbeidsrechtbank.

→ *het adres van de rechtbank is vermeld op de keerzijde van de beslissing van het OCMW*
→ *de procedure is volledig kosteloos*
→ *je loopt geen enkel risico*
→ *je kan je laten bijstaan door een afgevaardigde van een sociale organisatie*
→ *je kan je ook laten vertegenwoordigen*

- *door een advocaat*
  In dit geval kan je je richten tot het Bureau van Consultatie en Verdediging van jouw arrondissement (of het Justitiehuis indien er één bestaat) om een "pro deo" advocaat te bekomen. Een "pro deo" advocaat werkt kosteloos voor personen met weinig of zonder bestaansmiddelen. Je kan vragen naar een advocaat die in sociaal recht en in de OCMW-wetgeving is gespecialiseerd;
- *door een afgevaardigde van een sociale organisatie.*

Hoe kan je in beroep gaan?

Je stuurt een brief naar de griffie van de arbeidsrechtbank

waarvan de contactgegevens vermeld staan op de beslissing van het OCMW of je gaat ter plaatse. Meestal vindt je er voorgedrukte formulieren om beroep in te dienen.

Opmerking

Indien je wenst dat het vonnis onmiddellijk van toepassing wordt, kan je de rechter vragen dat hij zijn vonnis "uitvoerbaar bij voorraad" maakt. Je vraagt dit best aan het begin van de procedure. In dit geval annuleert en vervangt de beslissing van de rechter onmiddellijk de beslissing van het OCMW. Je loopt dan wel het risico dat je het OCMW moet terugbetalen indien het in beroep gaat en de beslissing van de rechtbank laat vernietigen.

Hoeveel tijd heb je om tegen de beslissing van de raad in beroep te gaan?

→ *Wanneer je een beslissing hebt ontvangen waarmee je niet akkoord gaat, moet je het beroep indienen binnen de drie maanden die volgen op deze beslissing.*

→ *Indien je geen beslissing hebt ontvangen, start de termijn van 3 maanden 38 dagen na het indienen van jouw aanvraag, wat overeenkomt met de uiterste datum waarop je een beslissing had moeten ontvangen (aangezien het OCMW over een termijn van 30 dagen beschikt om zijn beslissing te nemen + 8 dagen om je hiervan in kennis te stellen).*

Regel 5

Je hebt er alle belang bij om een officieel adres te hebben: hoofdverblijfplaats of referentieadres.

→ *Je kan recht hebben op het leefloon ook al heb je geen officieel adres. DAARENTEGEN voor andere rechten (werkloosheid, ziekenfonds, kinderbijslag, …) is het VERPLICHT om ingeschreven te zijn in een bevolkingsregister, HETZIJ met een hoofdverblijfplaats, HETZIJ met een referentieadres.*

→ *Indien je verhuist, ben je verplicht je nieuwe adres mee te delen binnen de acht dagen die volgen op je installatie in je nieuwe woonst. De wijkagent zal controleren of je er werkelijk woont.*

Op welk adres mag je wonen?

De gemeente kan je inschrijving niet weigeren, omdat de plaats waar je woont niet veilig of gezond is of om een andere reden niet als vaste verblijfplaats mag gebruikt worden (bv. een weekendhuisje of een camping). Indien dit zo is, krijg je slechts een voorlopige inschrijving, waartegen je in beroep kan gaan bij de Minister van Binnenlandse Zaken. Wanneer je gedurende enige tijd niet meer woont op de plaats waar je bent ingeschreven, dan kan je uit het register geschrapt worden.

Het referentieadres

Wanneer je geen persoonlijke woonplaats hebt, kan je in

het register van een gemeente worden ingeschreven door een referentieadres op te geven. Je post en alle administratieve documenten worden naar dit adres opgestuurd. Je hebt dan je verplichte inschrijving in het bevolkingsregister en kan dus de uitkeringen ontvangen waar je recht op hebt.

a) Bij het OCMW:

Inschrijving bij het OCMW van de gemeente waar je gewoonlijk verblijft.

Voorwaarden:

→ *Je inkomen is te laag om een woning te kunnen vinden en daarom vraag je hulp aan het OCMW. Zelfs als jouw inkomen een bepaald bedrag overschrijdt, moet je rekening houden met jouw vaste kosten en schulden.*

→ *Je moet niet noodzakelijk het leefloon of financiële hulp vragen. De aanvraag om een referentieadres is op zich een aanvraag om maatschappelijke dienstverlening.*

→ *Je kan bijvoorbeeld een adres nodig hebben om te kunnen genieten of blijven genieten van werkloosheidsuitkeringen, van tegemoetkomingen aan gehandicapten, van een pensioen of gewoon een ID-kaart en een rijbewijs.*

→ *Je moet geschrapt zijn op je vorige woonplaats. Het is het OCMW dat de aanvraag doet en daarvoor een speciaal formulier (Model 10) gebruikt om je te laten schrappen uit het bevolkingsregister van je voormalige gemeente. Als er geen antwoord is binnen de 15 dagen,*

zal het OCMW verplicht zijn om aan de Minister van Binnenlandse Zaken te vragen om tussen te komen (art. 8 van de wet van 19/07/1991).

→ *Het OCMW moet minstens eenmaal per trimester nagaan of je je nog wel op het grondgebied van de gemeente bevindt.*

→ Bij geschillen is de arbeidsrechtbank bevoegd (zie regel 4).

a) Bij een privépersoon:

Inschrijving bij een private persoon die in de gemeente is ingeschreven en die ermee akkoord gaat jouw post te ontvangen en aan jou te bezorgen. Een postbus volstaat niet.

→ *Je moet eerst een formulier vragen bij de dienst Bevolking van de gemeente.*

→ *Sommige personen aarzelen om een referentieadres aan te bieden aan een dakloze. Zij zijn bang om als samenwonenden te worden aanzien waardoor hun leefloon of hun werkloosheidsuitkering kan verminderen, de huur verhogen of hun meubels in beslag genomen wegens eventuele schulden van de dakloze. Dit is echter wettelijk onmogelijk. Het is wel aan te bevelen om een schriftelijk akkoord te sluiten met de persoon die woont op het adres van het referentieadres. Dit contract moet duidelijk vermelden dat het wel degelijk om een referentieadres gaat en dat je daar niet woont. Dit zal de vaste bewoner geruststellen. Men kan in dit akkoord ook*

vermelden dat die bewoner zich ertoe verbindt je jouw post te bezorgen. Men kan ook de datum vermelden waarop het akkoord ten einde loopt.

Opgelet:

Personen zonder geldige verblijfsvergunning in het land hebben geen recht op een referentieadres.

Wanneer een negatief antwoord wordt gegeven, moet dit altijd schriftelijk gebeuren.

Adressen

Voor heel België in geval van nood
Contacteer 0499/22 82 57 NL of 0479/68 60 20 FR

Brussels hoofdstedelijk gewest

Gemeenschappelijk Daklozenfront/Front Commun des SDF
Tel. 0479/68 60 20
www.frontsdf.be
frontcommunsdf@hotmail.com

Pigment
Ophem straat, 54, 1000 Brussel
Tel 02/307 00 73

Diogenes
Heyvaertstraat, 140, 1080 Brussel
Tel 02/502 19 35 of Tel 0476/58 35 07
diogenes.brussels

Baskuul
Anneessensplein 13, 1000 Brussel
Tel 0428/708.227
info.brussel@saamo.be

Provincie Antwerpen

(DAK)
Tel 0499/22 82 57 of 0497/10 11 31
pinguin_ping@msn.com

De Keeting
Kroonstraat 64, 2800 Mechelen
Tel. 015/27 09 25
dekeeting.be

DE LAGE DREMPEL vzw
Onze-Lieve-Vrouwstraat 43, 2800 Mechelen
Tel. 015/34 43 77
delagedrempel@telenet.be

De Lange Gaank
Stationstraat 80, 2300 Turnhout
Tel 014/41 64 24
ilc@cawdekempen.be

Free Clinic
Scijnpoortweg, 14, 2060 Antwerpen
Tel. 03/201 12 60

Ons Gedacht
Koepoortstraat 3, 2500 Lier
Tel 03 303 71 22

't Vlot
Sint Jacobsmarkt, 42, 2.000 Antwerpen
Tel. 0497/10 11 31

Provincie Limburg

De Sfeer
Grote Straat 32, 3600 Genk
Tel 089/24 35 03
desfeergenk.be

Café Anoniem
Mouterijstraat 6, 3500 Hasselt
Tel 011/27 06 94 of Tel 0490/45 35 40 (Juridische dienst)
info@saamolimburg.be

De Brug
Minderbroederstraat 23, 3500 Hasselt
Tel 0477/52 21 70 of Tel 011/74 07 59

Onderdak
Stationsstraat 1, 3800 St Truiden
Tel 011/68 23 87

Provincie Oost-Vlaanderen

Beweging voor Mensen met laag inkomen
Nieuwebartstraat 3, 9000 Gent
Tel. 0485/23 63 56

CAW - Huis Gent
Oude Houtlei 124, 9000 Gent
Tel 09/265 04 00 - Fax. 09/225 04 67
onthaal.gent@cawoostvlaanderen.be

Inloopcentrum Pannestraat
Pannestraat 1, 9000 Gent
Tel 09/223 74 79
inloopcentrum.pannestraat@cawoostvlaanderen.be

De Zuidpoort Gent
Rerum-Novarumplein 25, 9000 Gent
Tel 09/245 09 05
de zuidpoortgent.be

De Vrolijke Kring
Priestersstraat 38 9600 Ronse
Tel 055/31 67 91
devrolijkekring.be

Provincie Vlaams Brabant

Inloopcentrum De Meander
Redingenstraat 25, 3000 Leuven
Tel 016/21 01 01
meander@cawoostbrabant.be

Inloopcentrum Amerant
T. 016/82 70 27
Onze-Lieve-Vrouw straat 2A / 2, 3300 Tienen
amerant@cawoostbrabant.be

Komma Binnen
Mechelsesteenweg 55, 1800 Vilvoorde
Tel 02/252 09 39 of Tel 02/613 17 00
onthaal@cawhallevilvoorde.be

Inloopcentrum Het Babbelhuisje
Frans Timmermansstraat 1, 1731 Asse (Zellik)
Tel 02/613 17 00
onthaal@cawhallevilvoorde.be

Provincie West-Vlaanderen

Inloopcentrum 't Sas
Prof. J. Sebrechtsstraat 2, 8000 Brugge
Tel 050/32 76 70
inloophuis@sasbrugge.be

Welzijnshuis Roeselare
Gasthuisstraat 10, 8800 Roeselare
Tel 051/80 59 00
welzijnshuis@roeselare.be
Inloopcentrum
Tuighuisstraat, 40, 8500 Kortrijk
Tel. 056/53 21 51
inloop@cawzuidwestvlaanderen.be